

IN MEMORIAM LUDOVIC SPIESS

(Costin Popa – 31 ianuarie 2006)

S-a stins din viață una din cele mai mari personalități artistice ale României din toate timpurile, tenorul Ludovic Spiess, vocea de diamant care a rezonat în cele mai celebre teatre de operă ale lumii, în temple lirice în care pătrund, se afirmă și sunt păstrate numai valorile autentice. Teatro alla Scala din Milano, Metropolitan Opera din New York, Royal Opera House Covent Garden din Londra, Gran Teatre del Liceu din Barcelona, War Memorial Opera House din San Francisco, Teatro Colón din Buenos Aires (primul român după Hariclea Darclée care a cântat în "teatrul lui Caruso"!), Bayerische Staatsoper din München, Salzburger Festspiele, Teatro San Carlo di Napoli, Arena di Verona și, nu în ultimul rând, Staatsoper Viena au fost câteva din legendarele scene înnobilate de glasul lui Spiess.

Numai la Opera de Stat din Viena, tenorul a cântat vreme de șapte stagioni consecutive, interpretând 11 roluri în 72 de spectacole, Austria conferindu-i în semn de adâncă prețuire, în 2002, Crucea de Onoare pentru Știință și Artă, clasa I, distincție care se adaugă multor altora, în țară și străinătate. Este locul potrivit pentru a nota că Ludovic Spiess nu a abandonat niciodată, în epoca marilor sale succese internaționale, scena bucureșteană și studiourile românești de înregistrări.

Lista celebrităților mondiale care i-au fost parteneri (de la Birgit Nilsson la Fiorenza Cossotto, de la Christa Ludwig la Nicolai Ghiaurov, de la Anna Moffo la Cesare Siepi, de la Virginia Zeani la Leonie Rysanek, de la Dietrich Fischer-Dieskau la Martina Arroyo, toți cântăreți - reper pentru istoria operei din cea de-a doua jumătate a secolului trecut) pare infinită, el însuși câștigându-și un binemeritat loc pe ea. Grăitor este faptul că iluștri șefi de orchestră precum Herbert von Karajan, Leonard Bernstein, Karl Böhm, Otto Klemperer, Josef Krips, Riccardo Muti și l-au dorit în distribuții, imortalizând apoi creațiile sale în ediții discografice la unele din cele mai mari case producătoare ale lumii. Așa se face că și astăzi, la peste 40 de ani de la gravarea lor, la loc de cinste în vitrinele magazinelor de discuri se găsesc înregistrări integrale cu **Boris Godunov** de Musorgski, **Fidelio** de Beethoven, **Dalibor** de Smetana, **Iphigenia în Aulida** de Gluck etc., în care principalul rol de tenor revine lui Ludovic Spiess.

Este greu de cuprins în puține rânduri dimensiunea uriașă a carierei artistului român, valoarea intrinsecă a interpretărilor sale vocal - scenice. Calaf din **Turandot**, Radamès din **Aida**, Riccardo din **Bal mascat**, Cavaradossi din **Tosca**, Rodolfo din **Boema**, Pinkerton din **Madama Butterfly**, Lohengrin-ul wagnerian, Manrico din **Trubadurul**, Don Carlos din opera omonimă de Verdi sunt numai câteva din personajele care au căpătat strălucirea vocii lui Spiess, impetuoșitatea accentelor dramatice și notelor acute, înveșmântate în culoarea timbrală caldă, în frazarea dulce, poetică și expresia intensă. Glasul tenorului a plutit dominator peste milioane de spectatori, lirismul său le-a încălzit inimile și sufletele.

În mod cert, îngerul Domnului a atins spiritul lui Ludovic Spiess, făcându-l, într-o adolescență plină de privațiuni, să aibă pe neașteptate revelația muzicii clasice și să se îndrepte neabătut spre cultivarea darurilor sale vocale. Cu seriozitate și dăruire, prin muncă neobosită și pasiune ardentă,

neprecupețind nici o resursă de energie a temperamentului său sangvin, Spiess a atins înaltele culmi ale artei, izbucnind stelar, pe un traiect deschis de câștigarea unor Mari Premii la prestigioase concursuri de canto, la Toulouse și Rio de Janeiro. Simpla enumerare a câtorva titluri de opere, a câtorva roluri ilustrează larga diversitate a abordărilor lui Spiess, dovadă a solidei culturi stilistice pe care și-a însușit-o în anii studiilor de la Milano, cu maestrul Antonio Narducci, continuare a celor începute în țară cu baritonul Petre Ștefănescu-Goangă. Au fost consistente acumulări care au fondat și consolidat marea valoare profesională a lui Ludovic Spiess. După retragere, nu a putut să stea departe de activități adiacente profesiunii sale; în anii post-revoluționari, a fost director al Festivalului și Concursului Internațional „George Enescu”, ministru al Culturii și Cultelor, director general al Operei Naționale din București.

La dispariția fulgerătoare a lui Ludovic Spiess, vocea sa nu se pierde, ci rămâne vie și nealterată de timp, prin miile de minute de înregistrări discografice și radiofonice, ca interpretări referențiale ce fac parte din patrimoniul nostru cultural, al lumii. Se pierde însă un mare profesionist al artei cântului, al spectacolului de operă, al teatrului liric ca instituție. Spiess știa tot! De la evaluarea tehnică a unui glas la analizele minuțioase de estetică vocală, de la stilistica de interpretare la potrivirea timbrală pentru un anumit rol, de la tempii cu care un dirijor aborda o partitură la culorile instrumentale și echilibrul între partidele orchestrei, de la atitudinea scenică a unui interpret la concepția scenografic-regizorală contrapusă spiritului componistic al opusului. Acesta este teritoriul în care plecarea în eternitate a lui Ludovic Spiess produce ireparabilul. Plecându-ne în fața sorții nedrepte, nu avem alternativă decât să-i păstrăm marelui om de cultură o neștearsă amintire, în sonoritățile luminoase ale glasului său și în imaginea de mare forță, de uriașă, generoasă personalitate pe care o emana prin orice cuvânt, prin orice gest. Nu-l vom uita niciodată pe Ludovic Spiess!